

Bruselj, 10. december 2024
(OR. en)

16779/24

**Medinstitucionalna zadeva:
2024/0319(COD)**

**AGRI 879
AGRIORG 182
AGRIFIN 145
AGRILEG 457
CODEC 2313**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	10. december 2024
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2024) 577 final
Zadeva:	Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 glede krepitve položaja kmetov v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2024) 577 final.

Priloga: COM(2024) 577 final

Bruselj, 10.12.2024
COM(2024) 577 final

2024/0319 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 glede krepitve položaja kmetov v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Skupna kmetijska politika (SKP) se je z zaporednimi reformami preusmerila k dohodkovni podpori in tržni usmerjenosti s svobodnim oblikovanjem cen kmetijskih proizvodov. Te reforme so večinoma obravnavale notranje izzive, presežke in krize. Vendar večino izzivov kmetijskega sektorja povzročajo dejavniki, ki niso povezani s kmetijstvom in zahtevajo širši odziv politike.

SKP že določa nekatere ukrepe, katerih cilj je okrepiti položaj kmetov v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi. Vendar se pričakuje, da se bo pritisk na dohodke v kmetijstvu nadaljeval, saj se kmetje soočajo z vse večjimi tveganji, naraščajočimi vhodnimi stroški in strožjimi zahtevami glede proizvodnje.

Pandemija COVID-19 in sedanja vojna agresija Rusije proti Ukrajini sta povzročili doslej največje povečanje kmetijskih vhodnih stroškov, povezanih z energijo, in daljše obdobje visoke inflacije, kar je vplivalo na stroške kmetov in cene hrane. Hkrati si kmetje še naprej prizadevajo za bolj trajnostno proizvodnjo v skladu s standardi EU.

Poleg tega so številni potrošniki, ki se soočajo z višjimi življenjskimi stroški, svoje vzorce potrošnje usmerili k cenejšim živilom. To je dodatno destabiliziralo porazdelitev dodane vrednosti vzdolž verige preskrbe z živilskimi proizvodi, povzročilo nestabilnost pri porazdelitvi dobička in stroškov med akterji v verigi, podžigalo proteste in povečalo nezaupanje.

Komisija je 15. marca 2024 predložila dokument za razpravo, v katerem je napovedala sklop ukrepov za okrepitev položaja kmetov v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi. Ciljno usmerjena sprememba Uredbe (EU) št. 1308/2013 in povezanih uredb o SKP je bila vključena v sklop ukrepov, ki jih je napovedala Komisija.

Svet za kmetijstvo in ribištvo je 26. marca 2024 podprl ukrepe, napovedane v dokumentu za razpravo.

V političnih usmeritvah naslednje Evropske komisije za obdobje 2024–2029 je poudarjeno, da morajo imeti kmetje pravičen in zadosten dohodek ter da je treba odpraviti obstoječa neravnovesja, okrepiti položaj kmetov in jih dodatno zaščititi pred nepoštenimi trgovinskimi praksami.

Poleg tega se je v strateškem dialogu o prihodnosti kmetijstva EU, ki ga je predsednica Evropske komisije napovedala v svojem govoru o stanju v Uniji 13. septembra 2023 in ki se je začel januarja 2024 ter v katerem je v končnem poročilu¹ sodelovalo 29 glavnih deležnikov iz evropskega agroživilskega sektorja, civilne družbe, podeželskih skupnosti in univerz, pozvalo k prilagoditvi položaja kmetov v vrednostni verigi. V vodilnih političnih načelih poročila o strateškem dialogu je jasno poudarjeno, da morajo tržni pogoji kmetom in drugim akterjem v prehranski verigi omogočati dostojne prihodke ter da morajo biti razmerja moči v prehranski verigi dobro uravnovežena. Prvo poglavje priporočil strateškega dialoga obravnava pravično in konkurenčno prehransko vrednostno verigo s krepitvijo položaja kmetov v njej. Priporočila se nanašajo zlasti na pogodbe, pri čemer se poziva, naj se podatki o proizvodnih stroških in cenah upoštevajo kot pomembni elementi v pogodbenih pogajanjih, ter na možnost

¹ [Strateški dialog o prihodnosti kmetijstva EU.](#)

začetka pogajanj v primeru izrednega zvišanja stroškov. Omenjajo tudi pomen mehanizmov za mediacijo. Kar zadeva sodelovanje, pozivajo k okrepitvi organizacij proizvajalcev in združenj organizacij proizvajalcev ter poenostavitvi postopka njihovega priznavanja in ciljno usmerjeni podpori v njihovo korist. Strateški dialog priznava, da so gospodarske, okoljske in socialne razsežnosti trajnostnosti enako pomembne za evropske družbe na splošno in zlasti za agroživilske sisteme ter da bi morala SKP spodbujati pozitivne okoljske in socialne rezultate ter podpirati diverzifikacijo trajnostnega poslovnega modela, vključno na primer s kratkimi dobavnimi verigami.

V skladu s priporočili iz poročila o strateškem dialogu je zato primerno sprejeti ukrepe za okrepitev pogodbenega položaja kmetov in ponovno vzpostavitev zaupanja akterjev v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Člen 39 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) določa cilje SKP:

- povečati kmetijsko produktivnost s pospeševanjem tehničnega napredka in zagotavljanjem racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje ter z optimalno uporabo proizvodnih dejavnikov, zlasti delovne sile;
- s tem zagotoviti primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti, zlasti s povečanjem individualnega zaslužka oseb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom;
- stabilizirati trge;
- zagotoviti redno preskrbo;
- zagotoviti, da je preskrba potrošnikom dostopna po primernih cenah.

Ta predlog je skladen z navedenimi cilji in splošno filozofijo trenutno veljavnih uredb o SKP (uredba o skupni ureditvi trgov kmetijskih proizvodov², uredba o strateških načrtih SKP³ ter uredba o financiranju, upravljanju in spremljanju SKP⁴).

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog spreminja omejeno število določb trenutno veljavnih uredb o SKP brez spreminjanja njihovega bistva. Ker so te določbe skladne z drugimi politikami Unije, je predlog skladen tudi s temi politikami.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga tega predloga je prvi pododstavek člena 42 in člen 43(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ker: (i) predlog spreminja Uredbo (EU) št. 1308/2013, Uredbo (EU)

² Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/2024-05-13>).

³ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/2024-05-25>).

⁴ Uredba (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/2022-08-26>).

2021/2115 in Uredbo (EU) 2021/2116, ki vse temeljijo na členu 43(2) PDEU; in (ii) Uredba (EU) št. 1308/2013 temelji tudi na prvem pododstavku člena 42 PDEU, ta predlog pa vsebuje tudi določbe, ki urejajo (ne)uporabo pravil o konkurenci.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ta predlog spreminja obstoječe uredbe, ki so bile sprejete na ravni EU in se uporabljajo v vseh državah članicah.

Namen predlaganih sprememb je okrepiti položaj kmetov v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, tako da se: (i) poenostavijo pravila o priznavanju organizacij proizvajalcev; (ii) okrepijo pravila o sklepanju pogodb; (iii) določijo pravila o uporabi medsektorskih neobveznih navedb „pošten“, „pravičen“ in enakovrednih navedb ter navedbe „kratke dobavne verige“; (iv) uvede možnost, da se državam članicam odobri finančna podpora Unije za ukrepe, ki jih sprejmejo gospodarski subjekti v obdobjih hudih tržnih neravnovesij; ter (v) izboljša stopnja organiziranosti kmetijskega sektorja v državah članicah s podpiranjem organizacij proizvajalcev, ki izvajajo operativne programe, in izboljša uvajanje sektorskih intervencij v drugih sektorjih iz člena 42(f) Uredbe (EU) 2021/2115.

Spremembe ohranjajo enake konkurenčne pogoje za proizvajalce in stopnjo usklajenosti, ki je že bila dosežena z obstoječimi uredbami. Zato se šteje, da jih države članice ne morejo izvajati same.

- **Sorazmernost**

Predlog spreminja obstoječe uredbe le v obsegu, ki je nujno potreben za doseganje zgoraj navedenih ciljev, hkrati pa omogoča, da spremembe ostanejo ciljno usmerjene, in zagotavlja ustrezno prožnost.

Predlagane spremembe spreminjajo le posebne vidike omejenega števila določb v obstoječih uredbah. Izboljšujejo in dodatno krepijo obstoječe določbe v zvezi s pogodbami, ki vključujejo kmete in njihove organizacije z drugimi akterji v verigi, ter krepijo pogajalsko moč organizacij proizvajalcev in njihovih združenj, zmanjšujejo upravno breme za njihovo priznavanje ter vzpostavljajo okvir spodbud za prostovoljne sheme in sporazume, namenjene izboljšanju plač kmetov, ter pobude za socialno trajnostnost.

- **Izbira instrumenta**

Ker ta predlog spreminja obstoječe uredbe Evropskega parlamenta in Sveta, je treba tudi spremembe uvesti z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Predlog za ciljno usmerjene spremembe uredbe o SUT in drugih uredb, povezanih s SKP, je eden od ukrepov, napovedanih v dokumentu Komisije za razpravo z dne 15. marca 2024. Naknadna ocena/preverjanje primernosti obstoječe zakonodaje ni bilo izvedeno zaradi nujnosti odziva na pereče izzive, s katerimi se trenutno sooča kmetijski sektor, in ukrepanja v odziv na proteste kmetov.

- **Posvetovanja z deležniki**

Poziv k predložitvi dokazov ali javno posvetovanje ni bilo izvedeno, ker je treba nujno ukrepati v odziv na pereče izzive evropskega kmetijskega sektorja. Vendar so bila

posvetovanja z ustreznimi deležniki opravljena na ciljno usmerjenih sestankih (glej „Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj“).

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Čeprav zaradi nujnosti ukrepanja ni bil izveden poziv k predložitvi dokazov ali javno posvetovanje, je Komisija predlagane ukrepe večkrat predstavila Svetu, srečanju razširjene skupine za civilni dialog z ustreznimi deležniki, evropski mreži organov, pristojnih za konkurenco, in na dvostranskih srečanjih, ki so vključevala vsa ustrezna združenja s sedežem v EU iz verige preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, vključno s potrošniki.

- **Ocena učinka**

Ocene učinka ni bilo mogoče izvesti zaradi nujnosti ukrepanja v odziv na pereče izzive, s katerimi se trenutno sooča kmetijski sektor.

Vendar so bili predlagani ukrepi razviti na podlagi prispevkov deležnikov, zlasti srečanja razširjene skupine za civilni dialog, evropske mreže organov, pristojnih za konkurenco, in dvostranskih srečanj, na katerih so sodelovala vsa ustrezna združenja s sedežem v EU iz verige preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, vključno s potrošniki, ter predsednika Odbora Evropskega parlamenta za kmetijstvo in razvoj podeželja.

Prav tako so v skladu z ustreznimi priporočili strateškega dialoga o prihodnosti kmetijstva EU iz septembra 2024.

Učinek predloga bo odvisen od uvajanja nekaterih prostovoljnih ukrepov s strani kmetov in kupcev kmetijskih proizvodov ter od odločitev držav članic, da izkoristijo zagotovljene možnosti in odstopanja.

Delovni dokument služb Komisije bo pripravljen v treh mesecih po sprejetju predloga. V njem bodo jasno opisana obravnavana vprašanja, predlagane ciljno usmerjene spremembe in njihov verjetni učinek ter povzetek prejetih povratnih informacij deležnikov.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ta predlog je eden od ukrepov, napovedanih v dokumentu Komisije za razpravo z dne 15. marca 2024 v okviru svežnja za poenostavitev. Količinska opredelitev zmanjšane upravne bremena bo, kolikor je to mogoče, predstavljena v delovnem dokumentu služb Komisije.

- **Temeljne pravice**

V tem predlogu se spoštujejo temeljne pravice in upoštevajo načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ta predlog nima količinsko opredeljivih proračunskih posledic.

Medtem ko lahko ukrepi 12–17 (navedeni v točki 5 Drugi elementi – podrobna razlaga posebnih določb predloga) pospešijo izvajanje operativnih programov s strani organizacij proizvajalcev in posledično povečajo odhodke, bodo vsi povezani odhodki ostali v okviru posebne zgornje meje EKJS.

Kar zadeva kmetijsko rezervo, ki se financira iz EKJS, predlog ne predvideva sprememb njenega skupnega zneska. Čeprav lahko uporaba rezerve za financiranje ukrepov, sprejetih na podlagi člena 222 uredbe o SUT, vpliva na morebitno dodelitev zneskov za druge izredne ukrepe v danem letu, teh na tej stopnji ni mogoče količinsko opredeliti.

Finančna pomoč Unije organizacijam proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave, ki so jih države članice odobrile za izvajanje operativnih programov, bo omejena na določen odstotek (od 4,1 % do 5,5 %, odvisno od vrste upravičencev in zastavljenih ciljev) vrednosti tržne proizvodnje navedenih organizacij proizvajalcev.

Predlog vsebuje določbe, ki državam članicam omogočajo določeno stopnjo prožnosti v zvezi z dodeljenimi finančnimi sredstvi za vrste intervencij v obliki neposrednih plačil in za vrste intervencij v „drugih“ sektorjih. Sredstva, ki bodo na voljo za finančno pomoč Unije organizacijam proizvajalcev, ki delujejo v „drugih“ sektorjih, bodo omejena na zneske, prerazporejene (v mejah s tem povezane pravne določbe) iz neposrednih plačil, ki jih določijo države članice in odobri Komisija. Če se države članice odločijo za uporabo te prožnosti, bo vplivala le na dodeljena sredstva za neposredna plačila in „druge“ sektorje, sprememba pa ostaja v okviru EKJS. Učinka na tej stopnji ni mogoče količinsko opredeliti.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Ta predlog spreminja Uredbo (EU) št. 1308/2013, Uredbo (EU) 2021/2115 in Uredbo (EU) 2021/2116. Zato načrt za izvedbo ter ureditve spremljanja, ocenjevanja in poročanja ostajajo enaki kot v sedanjem okviru.

• Obrazložitevni dokumenti (za direktive)

Ni relevantno (pravno besedilo je uredba).

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Prvič, določiti bi bilo treba minimalne zahteve za uporabo navedb, ki opisujejo načine poslovanja, s čimer se zagotovi pravična porazdelitev dodane vrednosti kmetom. Cilj je povečati preglednost in zanesljivost uporabe teh navedb, da se zagotovi pravična porazdelitev dodane vrednosti vzdolž verige preskrbe z živilskimi proizvodi, prepreči njihova zloraba in zagotovi, da imajo potrošniki zanesljive informacije o pravični porazdelitvi dodane vrednosti kmetom in kratkih dobavnih verigah.

Drugič, vsako dobavo kmetijskih proizvodov bi bilo treba zajeti v pisni pogodbi, ob upoštevanju nekaterih izjem in možnosti, da države članice nekatere kmetijske proizvode izvzamejo iz te zahteve.

Tretjič, pisne pogodbe bi morale vključevati nekatere elemente, ki zagotavljajo preglednost in predvidljivost pri izračunu končne cene.

Četrtič, pogodbe, ki trajajo več kot šest mesecev, bi morale vključevati revizijsko klavzulo, ki bi kmetom, organizacijam proizvajalcev ali združenjem organizacij proizvajalcev omogočila, da zahtevajo revizijo pogodbe, zlasti v primerih, ko cena ne bi več krila proizvodnih stroškov, in da prekinejo pogodbo, če se taka zahteva zavrne.

Petič, države članice bi morale vzpostaviti mehanizem za mediacijo in ga dati na voljo strankam, ki ga želijo uporabiti.

Šestič, poenostaviti bi bilo treba obstoječa pravila o opredelitvi in priznavanju organizacij proizvajalcev. Poleg tega bi bilo treba za okrepitev sodelovanja med pridelovalci ekoloških proizvodov izrecno omogočiti ustanavljanje in priznavanje organizacij teh proizvajalcev.

Sedmič, obstoječa pravila o organizacijah proizvajalcev bi bilo treba pojasniti, da se zagotovi, da so organizacije proizvajalcev ustanovljene na pobudo kmetov in da se nadzorujejo v skladu s pravili, ki kmetom članom omogočajo, da demokratično nadzorujejo svoje organizacije in odločitve takih organizacij.

Osmič, nepriznanim organizacijam proizvajalcev, vključno z zadrugami, bi bilo treba dovoliti, da se v imenu svojih članov pogajajo o pogodbenih pogojih za del ali celotno proizvodnjo.

Devetič, priznana združenja organizacij proizvajalcev bi morala imeti možnost, da se pogajajo o pogodbenih pogojih v imenu svojih članov priznanih organizacij proizvajalcev.

Desetič, spodbujanje uporabe pobud z neobveznimi navedbami, ki se uporabljajo za določitev načinov poslovanja, kot so „pošten“, „pravičen“ ali enakovredne navedbe in navedba „kratka dobavna veriga“, bi bilo treba vključiti na seznam ciljev, ki jih lahko zasleduje priznana medpanožna organizacija.

Enajstič, vertikalne in horizontalne pobude za sodelovanje v zvezi s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, katerih cilj je uporaba nekaterih zahtev glede družbene trajnosti, ki so strožje od obveznih zahtev, ne bi smele biti predmet uporabe člena 101(1) PDEU.

Dvanajstič, Uredbo (EU) 2021/2115 bi bilo treba spremeniti v zvezi z vrstami intervencij v nekaterih sektorjih. Poleg tega bi bilo treba povečati finančno pomoč Unije za operativne programe v nekaterih sektorjih.

Trinajstič, finančno podporo Unije za operativne programe, ki jih izvajajo organizacije proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave v državah članicah, v katerih je stopnja organiziranosti proizvajalcev tri zaporedna leta pred izvedbo operativnega programa nižja od 10 %, bi bilo treba povečati s 50 % na 60 %.

Štirinajstič, posebno spodbudo bi bilo treba dodeliti mladim kmetom in novim kmetom, ki se pridružijo priznani organizaciji proizvajalcev in v svojih prostorih izvajajo naložbe.

Petnajstič, finančno podporo Unije organizacijam proizvajalcev in združenjem organizacij proizvajalcev v primeru hudih vremenskih dogodkov, naravnih nesreč, bolezni rastlin ali napadov škodljivcev bi bilo treba pod določenimi pogoji povečati s 50 % na 70 % dejansko nastalih odhodkov.

Šestnajstič, državam članicam bi bilo treba dovoliti, da od leta 2025 do 6 % svojih dodeljenih sredstev za neposredna plačila porabijo za podporo sektorjem iz člena 1(2), točke (a) do (h), (k), (m), (o) do (t) in (w), Uredbe (EU) št. 1308/2013 ter sektorjem, ki zajemajo proizvode iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/2115.

Sedemnajstič, Uredbo (EU) 2021/2116 bi bilo treba spremeniti, da se nekaterim zasebnim gospodarskim subjektom omogoči uporaba kmetijske rezerve v podporo posebnim kategorijam skupnih ukrepov, sprejetih za stabilizacijo sektorjev, ki jih je prizadelo hudo tržno neravnovesje.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 glede krepitve položaja kmetov v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 42, prvi pododstavek, in člena 43(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča¹,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij³,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Kmetijski sektor, zlasti kmetje, se sooča z vrsto izzivov. Pandemija COVID-19 in sedanja vojna agresija Rusije proti Ukrajini sta povzročili doslej največje povečanje kmetijskih vhodnih stroškov, povezanih z energijo, in daljše obdobje visoke inflacije, kar je vplivalo na stroške kmetov in cene hrane. Hkrati si kmetje še naprej prizadevajo, da bi bila njihova proizvodnja okoljsko bolj trajnostna. Tudi številni potrošniki so zaradi višjih življenjskih stroškov svoje vzorce potrošnje usmerili k cenejšim živilom. To je dodatno destabiliziralo porazdelitev dodane vrednosti vzdolž verige preskrbe z živilskimi proizvodi in povečalo stopnjo negotovosti, v kateri so se znašli kmetje, kar je podžigalo proteste in nezaupanje. Zato je primerno sprejeti ukrepe za reševanje teh izzivov in ponovno vzpostaviti zaupanje akterjev v verigo preskrbe z živilskimi proizvodi.
- (2) Različni gospodarski subjekti v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, dejavni v različnih fazah proizvodnje, predelave, trženja, distribucije in maloprodaje, so razvili sheme in oznake za spodbujanje načinov poslovanja, ki zagotavljajo pravično porazdelitev dodane vrednosti kmetom ter ustvarjanje in ohranjanje kratkih dobavnih verig. Določitev minimalnih zahtev za uporabo neobveznih navedb, ki opisujejo te načine poslovanja, je potrebna za povečanje preglednosti in zanesljivosti uporabe navedenih navedb v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi, s čimer se

¹ UL C ...

² UL C ...

³ UL C ...

dopolnjujejo obstoječa pravila o označevanju živil, zlasti Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁴.

- (3) Zaradi večjega zaupanja in pravičnosti vzdolž verige preskrbe z živilskimi proizvodi bi bilo treba navedbe „pošten“, „pravičen“ ali enakovredne navedbe uporabljati le za določitev načinov poslovanja, ki zagotavljajo stabilnost in preglednost v komercialnih odnosih med kmeti in kupci ter oblikovanje cen, ki jih sodelujoči kmetje štejejo za pravične, ter ki podpirajo cilje Združenih narodov za trajnostni razvoj in prispevajo k njim, tudi na način, ki je skladen s Prilogo I k Direktivi (EU) 2024/1760 Evropskega parlamenta in Sveta⁵.
- (4) Navedbo „kratka dobavna veriga“ bi bilo treba uporabljati le za določitev načinov poslovanja, kadar obstaja neposredna povezava med kmeti in potrošniki, ki omogoča neposredno izmenjavo v proizvodnem procesu in proizvoda, vključno s komunikacijo na daljavo in/ali prek posrednika, ki zagotavlja tako izmenjavo v trenutku prodaje. Ta navedba se lahko uporabi tudi, kadar obstaja tesna povezava med kmeti in potrošniki v njihovi geografski bližini, tudi v čezmejnem okviru. To bo potrošnike spodbudilo k plačevanju cen, ki se bodo kmetom pošteno izplačale za proizvodnjo, okrepilo razvoj podeželskih območij in prispevalo k njihovem razvoju ter izboljšalo preglednost v zvezi s poreklom in proizvodnimi metodami proizvodov.
- (5) Glede na tržne pogoje, spreminjajoča se pričakovanja potrošnikov, napredek pri tržnih standardih in ustreznih mednarodnih standardih bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila, da se zagotovijo enotni pogoji za uporabo neobveznih navedb, ki določajo načine poslovanja v zvezi s pravično porazdelitvijo dodane vrednosti kmetom ter ustvarjanjem in ohranjanjem kratkih dobavnih verig. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁶.
- (6) Iz istih razlogov bi bilo treba v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v zvezi z dodatnimi neobveznimi navedbami, ki so enakovredne navedbama „pošten“ ali „pravičen“.
- (7) Čeprav države članice lahko ohranijo ali uvedejo nacionalne določbe, ki določajo dodatne zahteve za uporabo neobveznih navedb za načine poslovanja, te določbe ne bi smele ovirati, omejevati ali preprečevati uporabe teh navedb za proizvode, ki se zakonito proizvajajo ali tržijo v drugi državi članici.
- (8) Pisne pogodbe imajo ključno vlogo pri odgovornosti gospodarskih subjektov, ozaveščanju o pomenu tržnih signalov, prilagajanju ponudbe povpraševanju, izboljšanju prenosa cen v dobavni verigi, povečanju preglednosti ter preprečevanju in obravnavanju nepoštenih trgovinskih praks. Pravila o pogodbenih razmerjih v sektorju mleka in mlečnih proizvodov bi bilo zato treba razširiti na proizvode, razen surovega

⁴ Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj>).

⁵ Direktiva (EU) 2024/1760 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in Uredbe (EU) 2023/2859 (UL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

⁶ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

mleka, hkrati pa zagotoviti uskladitev s pravili o pogodbenih razmerjih, ki se uporabljajo za druge kmetijske sektorje.

- (9) Da bi povečali prožnost za države članice in poenostavili postopek za priznavanje organizacij proizvajalcev ter s tem zmanjšali transakcijske stroške in izboljšali učinkovitost, bi morala pravila o organizacijah proizvajalcev omogočiti njihovo priznavanje na podlagi ene same zahteve, ki zajema več sektorjev in proizvodov. Poleg tega bi bilo treba za okrepitev sodelovanja med pridelovalci ekoloških proizvodov izrecno omogočiti, da se ustanovijo in priznajo organizacije pridelovalcev ekoloških proizvodov. Merila za priznavanje organizacij proizvajalcev in njihovih statutov bi morala določati tudi, da so organizacije proizvajalcev ustanovljene na pobudo kmetov in da se nadzorujejo v skladu s pravili, ki kmetom članom omogočajo, da demokratično nadzorujejo svoje organizacije in njihove odločitve. To drugim proizvajalcem, ki niso kmetje, in neproizvajalcem ne bi smelo preprečiti, da se pridružijo organizacijam proizvajalcev.
- (10) Za spodbujanje nadaljnjega trajnostnega razvoja, ki je temeljno načelo Pogodbe in prednostni cilj politik Unije, ter za zagotovitev preglednosti, stabilnosti in poštenosti v komercialnih odnosih med kmeti in kupci v celotni dobavni verigi bi morale imeti države članice možnost, da priznajo organizacije proizvajalcev, ki si prizadevajo za posebne cilje, z neobveznimi navedbami za načine poslovanja, kot so „pošten“, „pravičen“ ali enakovredne navedbe in navedba „kratka dobavna veriga“.
- (11) Da bi kmetom zagotovili primerno življenjsko raven, izboljšali njihov pogajalski položaj v razmerju do predelovalcev in drugih akterjev v dobavni verigi ter zagotovili pravičnejšo porazdelitev dodane vrednosti vzdolž dobavne verige, bi bilo treba možnost pogajanj o pogodbenih pogojih v imenu njihovih članov razširiti na nepriznane organizacije proizvajalcev, vključno z zadrugami, za nekatere ali vse njihove proizvodnje. Za zagotovitev enake obravnave s člani priznanih organizacij proizvajalcev bi morale za to možnost veljati ustrezne omejitve. Zlasti nepriznane organizacije proizvajalcev, ki imajo koristi od te možnosti, bi morale izpolnjevati merila za priznanje, določena na ravni Unije, in sodelovati v dejavnostih iz Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁷, vključno s koncentracijo ponudbe in dajanjem proizvodov svojih članov na trg.
- (12) Da bi okrepili pogajalski položaj priznanih organizacij proizvajalcev in zagotovili vzdržen razvoj kmetijske proizvodnje, bi bilo treba priznanim združenjem organizacij proizvajalcev omogočiti, da se pogajajo o pogodbenih pogojih v imenu svojih članov, vključno s ceno, za del ali celotno proizvodnjo svojih članov. Ta možnost bi morala biti dovoljena pod pogojem, da organizacije, ki so članice teh združenj, niso tudi članice drugega združenja organizacij proizvajalcev in da obseg proizvodov, ki jih zajemajo dejavnosti združenja, ne presega 33 % celotne nacionalne proizvodnje zadevne države članice. Da bi ohranili učinkovito konkurenco na trgu, priznanim združenjem organizacij proizvajalcev prav tako ne bi smelo biti dovoljeno, da se pogajajo o pogodbenih pogojih, kadar ta združenja vključujejo nepriznane organizacije proizvajalcev.

⁷ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

- (13) Da kupci ne bi ogrozili pogajalskega položaja organizacij proizvajalcev, bi bilo treba vzpostaviti ustrezne zaščitne ukrepe za stike med kupci in člani teh organizacij proizvajalcev. Čeprav lahko kupci stopijo v stik s člani organizacij proizvajalcev, ti stiki ne bi smeli ogroziti ciljev organizacij proizvajalcev ali koncentracije ponudbe in dajanja proizvodov na trg.
- (14) Medpanožne organizacije imajo pomembno vlogo pri spodbujanju dialoga med akterji v dobavni verigi ter spodbujanju najboljših praks, preglednosti trga, stabilnosti in poštenosti v komercialnih odnosih med kmeti in kupci v celotni dobavni verigi. Zato je primerno, da se na seznam morebitnih ciljev priznane medpanožne organizacije vključi spodbujanje pobud za vključitev neobveznih navedb za načine poslovanja, kot so „pošten“, „pravičen“ ali enakovredne navedbe in navedba „kratka dobavna veriga“.
- (15) Nekatere države članice so se odločile, da bodo vse dobave kmetijskih proizvodov na njihovem ozemlju zajete v pisnih pogodbah med strankama. Če države članice te možnosti ne uporabijo, lahko kmetje, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev zahtevajo uporabo pisnih pogodb. Vendar kmetje in njihova združenja zaradi šibkejšega pogajalskega položaja kmetov in strahu pred komercialnimi povračilnimi ukrepi s strani kupcev težko vložijo takšno zahtevo. Da bi povečali zaupanje, preglednost in učinkovitost v dobavni verigi ter vsem kmetom, organizacijam proizvajalcev in združenjem organizacij proizvajalcev omogočili, da izkoristijo uporabo pisnih pogodb, bi bilo treba dobave kmetijskih proizvodov v Uniji s strani kmeta, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev predelovalcu, distributerju ali trgovcu na drobno zajeti v pisni pogodbi.
- (16) Da bi se bolje upoštevali tržni signali in izboljšal prenos cen, bi morale imeti države članice možnost zahtevati, da proizvajalci, razen kmetov, organizacij proizvajalcev ali združenj organizacij proizvajalcev, uporabljajo pisne pogodbe za dobavo kmetijskih proizvodov in da od kupcev zahtevajo, da uporabljajo pisne ponudbe pogodb za dobavo kmetijskih proizvodov. Zaradi poenostavitve in zmanjšanja transakcijskih stroškov bi bilo treba v tej uredbi določiti nekatere izjeme od zahtevane uporabe pisnih pogodb ali pisnih ponudb za pogodbe in državam članicam omogočiti, da nekatere dobave izvzamejo iz zahtevane uporabe pisnih pogodb ali pisnih ponudb, hkrati pa kmetom in njihovim združenjem pustiti možnost, da zahtevajo uporabo pisnih pogodb ali pisnih ponudb, kadar take obveznosti ni.
- (17) Zahtevano uporabo pisnih pogodb za dobavo kmetijskih proizvodov in osnovne pogoje za njihovo uporabo bi bilo treba določiti na ravni Unije, hkrati pa zagotoviti, da pravica strank do pogajanj o vseh elementih njihovih pogodb ni omejena bolj, kot je nujno potrebno.
- (18) Da bi spodbudili stranke, da dosežejo sporazumno rešitev sporov glede sklenitve ali pregleda pisne pogodbe, bi morale države članice vzpostaviti mehanizme za mediacijo. Države članice bi morale Komisijo obvestiti o mehanizmi za mediacijo, vzpostavljenih na njihovem ozemlju, ali vzpostavitvi teh mehanizmov, Komisija pa lahko olajša izmenjavo najboljših praks v zvezi s temi mehanizmi.
- (19) Za lažje delovanje mehanizmov za prenos cen, kadar se končna cena, ki se plača za dobavo kmetijskih proizvodov, izračuna s kombiniranjem različnih dejavnikov, določenih v pogodbi, bi morali ti dejavniki vključevati objektivne kazalnike, indekse ali metode za izračun, ki so strankama lahko razumljivi. Da kmetje ne bi bili prisiljeni sistematično prodajati pod svojimi proizvodnimi stroški, bi morali kazalniki, indeksi in metode za izračun končne cene odražati spremembe tržnih pogojev in proizvodne stroške dobavljenih kmetijskih proizvodov.

- (20) Glede na ranljiv pogajalski položaj kmetov in njihovih organizacij, nedavne primere precejšnje nestanovitnosti kmetijskih vhodnih stroškov in tržnih cen ter potrebo po učinkovitejšem prenosu cen v dobavni verigi bi morale pogodbe, ki trajajo več kot šest mesecev, vključevati revizijsko klavzulo, ki bi jo lahko sprožili kmetje in njihove organizacije. Taka klavzula bi morala kmetom omogočati, da po šestih mesecih kadar koli zahtevajo revizijo elementov pogodbe in da prekinejo pogodbo, če dogovor o reviziji ni dosežen, ne da bi to posegalo v pravico strank, da se pogajajo o drugih možnostih za revizijo pogodbe.
- (21) Da bi povečali preglednost pogodb in prispevali k bolj poštenim trgovskim praksam, bi morale imeti države članice možnost zahtevati registracijo pisnih pogodb za dobavo kmetijskih proizvodov.
- (22) Nekatere vertikalne in horizontalne pobude za sodelovanje v zvezi s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, katerih cilj je uporaba zahtev, ki so strožje od obveznih zahtev, lahko pozitivno vplivajo na cilj skupne kmetijske politike, da se zagotovi primerna življenjska raven kmetijske skupnosti, in na cilj trajnostnega razvoja Unije. Zato se v posebnih okoliščinah za take pobude ne bi smel uporabljati člen 101(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.
- (23) V obdobjih hudih tržnih neravnovesij lahko posebne kategorije skupnih ukrepov zasebnih gospodarskih subjektov prispevajo k stabilizaciji zadevnih sektorjev. Za zagotovitev, da imajo zasebni gospodarski subjekti potrebna sredstva za izvajanje teh ukrepov, bi Komisija morala imeti možnost, da na voljo da sredstva Unije iz kmetijske rezerve za podporo tem ukrepom. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da dodelijo dodatna nacionalna sredstva.
- (24) Da bi pridelovalcem sladkorne pese omogočili večjo jasnost pogodb in zagotovili usklajen pogodbeni okvir ob upoštevanju posebnosti sektorja sladkorne pese, bi bilo treba odkupne pogoje v pogodbah za dobavo sladkorne pese uskladiti s pogoji za uporabo pisnih pogodb v drugih kmetijskih sektorjih.
- (25) Uredbo (EU) št. 1308/2013 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (26) Za okrepitev položaja kmetov v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi bi bilo treba spremeniti več določb Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta⁸ v zvezi z vrstami intervencij v nekaterih sektorjih. Namen teh sprememb je podpreti kmete, da postanejo ali ostanejo člani organizacij proizvajalcev ali združenj organizacij proizvajalcev, priznanih na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013, glede na pozitivno vlogo, ki jo imajo te organizacije in združenja pri krepitvi pogajalske moči proizvajalcev. Poleg tega bi bilo treba za zagotovitev učinkovitejše in bolj ciljno usmerjene podpore organizacijam proizvajalcev prek strateških načrtov SKP predvideti možnost povečanja finančne pomoči Unije za operativne programe v nekaterih sektorjih.
- (27) Vrednost proizvodnje sadja in zelenjave, ki jo tržijo organizacije proizvajalcev, v primerjavi s skupno vrednostjo proizvodnje sadja in zelenjave v nekaterih državah

⁸ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

članicah ostaja precej pod povprečjem Unije. Med razpoložljivimi finančnimi spodbudami lahko države članice že zagotovijo nacionalno finančno pomoč iz člena 53 Uredbe (EU) 2021/2115 organizacijam proizvajalcev v nekaterih regijah, v katerih je stopnja organiziranosti znatno pod povprečjem Unije. Da bi povečali konkurenčnost, okrepili položaj kmetov v vrednostni verigi in vzpostavili nove organizacije proizvajalcev, bi bilo treba organizacijam proizvajalcev v državah članicah, v katerih je stopnja organiziranosti proizvajalcev tri zaporedna leta pred izvedbo ustreznega operativnega programa nižja od 10 %, odobriti finančno spodbudo v obliki 10-odstotnega povečanja finančne pomoči Unije.

- (28) Da bi olajšali generacijsko pomladitev v kmetijskem sektorju in spodbudili vstop novih članov proizvajalcev v organizacije proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave ter v drugih sektorjih iz člena 42, točka (f), Uredbe (EU) 2021/2115, bi bilo treba mladim kmetom in novim kmetom, ki se pridružijo organizaciji proizvajalcev, priznani na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013, dodeliti posebno spodbudo. Zato bi bilo treba dati na voljo morebitno 10-odstotno povečanje finančne pomoči Unije za odhodke, povezane z naložbami v prostorih mladega kmeta ali novega proizvajalca, ki se prvič pridruži priznani organizaciji proizvajalcev.
- (29) Glede na ponavljanje slabih vremenskih razmer, naravnih nesreč, bolezni rastlin ali napadov škodljivcev v zadnjih letih se je izkazalo za koristno, da lahko organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev sredstva, vključno s finančno pomočjo Unije v okviru operativnega sklada, preusmerijo v intervencije, potrebne za odpravo posledic teh dogodkov. Zato je treba pod določenimi pogoji zagotoviti možnost, da se finančna pomoč Unije iz člena 52(1) Uredbe (EU) 2021/2115 poveča s 50 % na 70 % dejansko nastalih odhodkov.
- (30) Da bi podprli vzpostavitev vrst intervencij v drugih sektorjih iz člena 42, točka (f), Uredbe (EU) 2021/2115, bi bilo treba državam članicam od leta 2025 omogočiti dodatno prožnost, da prilagodijo dodelitev sredstev tem sektorjem, pri čemer do 6 % svojih dodeljenih sredstev uporabijo za neposredna plačila.
- (31) Uredbo (EU) 2021/2115 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (32) Za zagotovitev, da se sredstva Unije iz kmetijske rezerve lahko dajo na voljo državam članicam za podporo skupnim ukrepom zasebnih gospodarskih subjektov v obdobjih hudih tržnih neravnovesij, bi bilo treba možnost uporabe kmetijske rezerve razširiti na podporo skupnim ukrepom, kadar Komisija odloči, da se pravila o konkurenci za te ukrepe ne uporabljajo.
- (33) Člen 16 Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta⁹ bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (34) Da bi imeli udeleženci na trgu dovolj časa za prilagoditev in da bi Komisija lahko ocenila obstoječe nacionalne sheme in prakse, bi bilo treba uporabo pravil v zvezi z rezervacijo neobveznih navedb „pošten“, „pravičen“ in enakovrednih navedb ter navedbe „kratke dobavne verige“ odložiti za dve leti po začetku veljavnosti te uredbe. Poleg tega bi bilo treba uporabo navedenih pravil odložiti za 18 mesecev po začetku njihove veljavnosti, da bi lahko gospodarski subjekti svoja pogodbeno razmerja prilagodili novim pravilom o pisnih pogodbah –

⁹ Uredba (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1
Spremembe Uredbe (EU) št. 1308/2013

Uredba (EU) št. 1308/2013 se spremeni:

- (1) v delu II, naslov II, poglavje I, oddelek 1, se za pododdelkom 3 vstavi naslednji pododdelek:

„Pododdelek 3a

Uporaba neobveznih navedb za proizvode v vseh sektorjih iz člena 1(2)

Člen 88a

Neobvezne navedbe za načine poslovanja

1. Navedbe „pošten“, „pravičen“ ali enakovredne navedbe se lahko same ali v kombinaciji z drugimi navedbami uporabljajo samo na oznaki, pri predstavitvi, v reklamnem gradivu ali na trgovinskih dokumentih proizvoda iz sektorjev iz člena 1(2), ki se daje na trg, pod pogojem, da se te navedbe uporabljajo za obveščanje kupcev o obstoječih načinih organizacije proizvodnje, distribucije ali dajanja na trg, ki prispevajo vsaj k:
 - (a) stabilnosti in preglednosti odnosov med kmeti in kupci vzdolž dobavne verige,
 - (b) ceni, ki jo sodelujoči kmetje štejejo za pravično za svoje proizvode, in
 - (c) skupnim pobudam za uresničevanje enega ali več ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj.

2. Navedba „kratka dobavna veriga“ se lahko sama ali v kombinaciji z drugimi navedbami uporablja samo na oznaki, pri predstavitvi, v reklamnem gradivu ali na trgovinskih dokumentih proizvoda iz sektorjev iz člena 1(2), ki se daje na trg, pod pogojem, da se navedba uporablja za obveščanje kupcev o obstoječih načinih organizacije proizvodnje, distribucije ali dajanja na trg, ki zagotavljajo:
 - (a) neposredno povezavo med kmetom in končnim potrošnikom proizvoda ali
 - (b) tesno povezavo in geografsko bližino med kmetom in končnim potrošnikom proizvoda.

3. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi podrobneje določi pogoje iz odstavka 1, točke (a), (b) in (c), ter odstavka 2, točki (a) in (b), ob upoštevanju vseh zadevnih mednarodnih standardov.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 229(2).

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 227 za spremembo odstavka 1, da se dodajo navedbe, ki so enakovredne navedbama „pošten“ ali „pravičen“, kadar se take enakovredne navedbe uporabljajo na trgu za obveščanje kupcev o načinih poslovanja iz odstavka 1.
5. Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo nacionalna pravila, ki določajo dodatne pogoje poleg pogojev iz odstavka 1, točke (a), (b) in (c), ter odstavka 2, točki (a) in (b), za uporabo navedb iz odstavka 1 oziroma 2. Taka pravila ne prepovedujejo, omejujejo ali ovirajo uporabe navedb iz odstavkov 1 in 2 za proizvode, ki se zakonito proizvajajo ali tržijo v drugi državi članici pod pogoji iz odstavkov 1 in 2.
6. Ta člen ne posega v pravila iz Uredbe (EU) št. 1169/2011.“;

- (2) člen 148 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 148

Pogodbena razmerja v sektorju mleka in mlečnih proizvodov

1. Vsaka oddaja mleka in mlečnih proizvodov v Uniji, ki jo kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev zagotovi predelovalcu, zbiralcu, distributerju ali trgovcu na drobno, je zajeta v pisni pogodbi med strankama.

Taka pogodba izpolnjuje pogoje iz odstavkov 4 in 8.

V tem členu „zbiralec“ pomeni podjetje, ki izvaja prevoz surovega mleka od kmeta ali drugega zbiralca do predelovalca surovega mleka ali drugega zbiralca, pri čemer se lastništvo nad surovim mlekom vsakič prenese.

2. Države članice se prav tako lahko odločijo, da:
 - (a) je oddaja mleka in mlečnih proizvodov v Uniji, ki jo proizvajalec, razen kmeta, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, zagotovi predelovalcu, zbiralcu, distributerju ali trgovcu na drobno, zajeta v pisni pogodbi med strankama;
 - (b) prvi kupci mleka in mlečnih proizvodov pripravijo pisno ponudbo pogodbe za oddajo mleka in mlečnih proizvodov s strani kmeta, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev.

Taka pogodba ali ponudba pogodbe izpolnjuje pogoje iz odstavkov 4 in 8.

3. Države članice vzpostavijo mehanizem za mediacijo za primere, v katerih ni vzajemnega dogovora o sklenitvi pogodbe iz odstavkov 1 in 2 ali o spremembi take pogodbe.

Države članice obvestijo Komisijo o mehanizmih za mediacijo, vzpostavljenih na njihovem ozemlju.

4. Pogodba ali ponudba pogodbe iz odstavkov 1 in 2:
- (a) se pripravi pred oddajo;
 - (b) se pripravi v pisni obliki in
 - (c) vsebuje zlasti naslednje elemente:
 - (i) ceno, ki se plača za oddajo ter je:
 - nespremenljiva in določena v pogodbi ali
 - izračunana s kombiniranjem različnih dejavnikov, določenih v pogodbi, ki vključujejo objektivne kazalnike, indekse in metode za izračun končne cene, ki so lahko dostopni in razumljivi ter odražajo spremembe tržnih pogojev in proizvodne stroške, oddane količine in kakovost ali sestavo oddanega mleka in mlečnih proizvodov. V ta namen lahko države članice določijo kazalnike v skladu z objektivnimi merili, ki temeljijo na študijah o proizvodnji in verigi preskrbe z živilskimi proizvodi. Pogodbene stranke se lahko sklicujejo na te kazalnike ali katere koli druge kazalnike;
 - (ii) količino surovega mleka ali kakovost in količino mleka ali mlečnih proizvodov, ki jih je treba oddati, in časovni raspored takih oddaj;
 - (iii) trajanje pogodbe, ki se lahko sklene bodisi za določen bodisi za nedoločen čas, ter klavzulo o odpovedi. V primeru pogodbe z minimalnim trajanjem več kot šest mesecev pogodba vključuje revizijsko klavzulo, ki jo lahko sproži kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev;
 - (iv) podrobnosti o plačilnih rokih in postopkih;
 - (v) načine zbiranja ali oddaje mleka ali mlečnih proizvodov in
 - (vi) pravila, ki se uporabijo v primeru višje sile.
5. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 se pisna pogodba ali pisna ponudba pogodbe ne zahteva v naslednjih primerih:
- (a) zadevno mleko ali mlečne proizvode odda član organizacije proizvajalcev ali zadruga organizaciji proizvajalcev ali zadrugi, katere član je, pod pogojem, da statut te organizacije proizvajalcev ali zadruga ali pravila in odločitve, ki so v njem predvideni ali iz njega izhajajo, vsebujejo določbe s podobnimi učinki kot določbe iz odstavka 4;
 - (b) prvi kupec mleka ali mlečnih proizvodov je mikro- ali malo podjetje v smislu Priporočila 2003/361/ES¹⁰;
 - (c) oddaja in plačilo za mleko ali mlečne proizvode potekata hkrati;
 - (d) oddaja se opravi brezplačno ali v okviru odprodaje mleka ali mlečnih proizvodov, ki niso več primerni za prodajo.

¹⁰ Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, majhnih in srednje velikih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36, <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

6. Države članice se lahko odločijo, da se pisna pogodba ali pisna ponudba ne zahteva v enem ali več od naslednjih primerov:
 - (a) oddaja zadeva proizvode, katerih vrednost je enaka ali nižja od praga, ki ga določi država članica in ki ne presega 10 000 EUR;
 - (b) oddaja se nanaša na mleko in mlečne proizvode, ki so izpostavljeni sezonskim nihanjem ponudbe ali povpraševanja ali pokvarljivosti;
 - (c) oddaja se nanaša na mleko in mlečne proizvode, za katere veljajo tradicionalne ali običajne prodajne prakse.
7. Kadar se na podlagi odstavka 5, točke (b), (c) in (d), ali odstavka 6 pisna pogodba ali pisna ponudba pogodbe ne zahteva, lahko kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev zahteva, da se za oddajo mleka ali mlečnih proizvodov sklene pisna pogodba ali pisna ponudba pogodbe. Taka pogodba ali ponudba pogodbe izpolnjuje pogoje iz odstavka 4 in odstavka 8, prvi pododstavek.
8. Stranki se prosto pogajata o vseh elementih pogodb za oddajo mleka ali mlečnih proizvodov, sklenjenih med kmeti, organizacijami proizvajalcev ali združenji organizacij proizvajalcev in zbiralci, predelovalci, distributerji ali trgovci na drobno, vključno z elementi in njihovimi sestavnimi deli iz odstavka 4, točka (c).

Države članice lahko določijo eno ali več od naslednjega:

- (a) v zvezi s pisnimi pogodbami iz odstavka 1 tega člena:
 - (i) obveznost strank, da se dogovorijo o razmerju med dano količino oddanega mleka ali mlečnih proizvodov in ceno, ki se plača za to oddajo;
 - (ii) minimalno trajanje pogodbe, ki je vsaj šest mesecev in ne škoduje pravilnemu delovanju notranjega trga;
- (b) v zvezi s pisnimi ponodbami iz odstavka 2, točka (b), obveznost, da pisna ponudba vključuje minimalno trajanje pogodbe, določeno v nacionalnem pravu. Tako minimalno trajanje pogodbe je vsaj šest mesecev in ne škoduje pravilnemu delovanju notranjega trga.

Kmetje, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev lahko pisno zavrnejo minimalno trajanje, določeno na podlagi drugega pododstavka.

9. Države članice lahko zahtevajo, da kupec mleka ali mlečnih proizvodov registrira pisne pogodbe iz odstavka 1, preden kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev odda zadevno mleko ali mlečne proizvode zbiralcu, predelovalcu, distributerju ali trgovcu na drobno na njihovem ozemlju.
10. Države članice, ki uporabljajo možnosti iz odstavkov 2, 6, 8 in 9, Komisijo uradno obvestijo o tem, kako se uporabljajo.
11. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi ukrepe, potrebne za enotno uporabo odstavkov 4 in 5, ter ukrepe v zvezi z uradnimi obvestili držav članic v skladu odstavkom 10. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 229(2).“;

(3) člen 152 se spremeni:

- (a) odstavek 1 se spremeni:

(i) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) jih sestavljajo proizvajalci v enem ali več sektorjih iz člena 1(2) ali pridelovalci ekoloških proizvodov v enem ali več sektorjih iz člena 1(2) in jih nadzorujejo kmetje člani v skladu s členom 153(2), točka (c);“;

(ii) v točki (b) se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„(b) so ustanovljene na pobudo kmetov in opravljajo vsaj eno od naslednjih dejavnosti.“;

(iii) točka (c)(vi) se nadomesti z naslednjim:

„(vi) spodbujanje in zagotavljanje tehnične pomoči za uporabo proizvodnih standardov, izboljšanje kakovosti proizvodov in razvijanje proizvodov z zaščiteno označbo porekla, zaščiteno geografsko označbo ali z nacionalnim znakom kakovosti, izvajanje pobud za spodbujanje kratkih dobavnih verig ali uporabe neobveznih navedb iz člena 88a;“;

(b) v odstavku 1a se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„1a. Z odstopanjem od člena 101(1) PDEU lahko organizacija proizvajalcev, priznana na podlagi odstavka 1 tega člena, ali organizacija proizvajalcev, vključno z zadrugo, ki je država članica ni priznala kot organizacijo proizvajalcev, vendar izpolnjuje zahteve iz odstavka 1 tega člena in člena 154, načrtuje proizvodnjo, optimizira proizvodne stroške, daje na trg in se v imenu svojih članov pogaja za sklenitev pogodb za dobavo celotne ali dela skupne proizvodnje kmetijskih proizvodov svojih članov.“;

(c) v odstavku 1b se vstavi naslednji drugi pododstavek:

„Z odstopanjem od odstavka 1a in prvega pododstavka lahko združenje organizacij proizvajalcev, priznано na podlagi člena 156(1), izvaja tudi dejavnosti iz odstavka 1a, prvi pododstavek, pod pogojem, da:

- (a) so bili njegovi člani priznani v skladu z odstavkom 1 tega člena,
- (b) njegovi člani niso člani drugega priznanega združenja organizacij proizvajalcev za zadevni proizvod,
- (c) njegovi člani izpolnjujejo pogoje iz odstavka 1a, drugi pododstavek, točki (a) in (b),
- (d) obseg proizvodov, ki jih zajemajo dejavnosti iz prvega pododstavka odstavka 1a, ne presega 33 % celotne nacionalne proizvodnje zadevne države članice.“;

(4) člen 153 se spremeni:

(a) v odstavku 2 se točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) pravila, ki kmetom članom omogočajo, da demokratično nadzorujejo svojo organizacijo in njene odločitve ter njene računovodske izkaze in proračune;“;

(b) odstavek 2a se nadomesti z naslednjim:

„2a. V statutu organizacije proizvajalcev se lahko določi možnost, da so člani v neposrednem stiku s kupci, pod pogojem, da tak neposredni stik ne ogroža ciljev organizacije proizvajalcev ali koncentracije ponudbe in dajanja proizvodov na trg s strani organizacije proizvajalcev. Koncentracija ponudbe se šteje za zagotovljeno, če se organizacija proizvajalcev pogaja o bistvenih elementih prodaje, kot so cena, kakovost in obseg, ter jih opredeli.“;

(c) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Odstavka 1 in 2 se ne uporabljata za organizacije proizvajalcev v sektorju mleka in mlečnih proizvodov.“;

(5) v členu 157(1), točka (c), se doda naslednja točka:

„(xvii) spodbujanje uporabe neobveznih navedb iz člena 88a.“;

(6) člen 168 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 168

Pogodbena razmerja

1. Vsaka dobava kmetijskih proizvodov v Uniji iz sektorja, navedenega v členu 1(2), razen mleka in mlečnih proizvodov ter sladkorja, ki jo kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev zagotovi predelovalcu, distributerju ali trgovcu na drobno, je zajeta v pisni pogodbi med strankama.

Taka pogodba izpolnjuje pogoje iz odstavkov 4 in 8.

2. Države članice se prav tako lahko odločijo, da:

(a) je dobava kmetijskih proizvodov v Uniji, ki jo proizvajalec, razen kmeta, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, zagotovi predelovalcu, distributerju ali trgovcu na drobno, zajeta v pisni pogodbi med strankama;

- (b) prvi kupec kmetijskega proizvoda pripravi pisno ponudbo pogodbe za dobavo kmetijskih proizvodov s strani kmeta, organizacije proizvajalcev ali združenj organizacij proizvajalcev.

Taka pogodba ali ponudba pogodbe izpolnjuje pogoje iz odstavkov 4 in 8.

- 3. Države članice vzpostavijo mehanizem za mediacijo za primere, v katerih ni dogovora o sklenitvi take pogodbe iz odstavkov 1 in 2 ali o spremembi take pogodbe.

Države članice obvestijo Komisijo o mehanizmih za mediacijo, vzpostavljenih na njihovem ozemlju.

- 4. Pogodba ali ponudba pogodbe iz odstavkov 1 in 2:

- (a) se pripravi pred dobavo;
- (b) se pripravi v pisni obliki in
- (c) vsebuje zlasti naslednje elemente:
 - (i) ceno, ki se plača za dobavo ter je:
 - nespremenljiva in določena v pogodbi ali
 - izračunana s kombiniranjem različnih dejavnikov, določenih v pogodbi, ki vključujejo objektivne kazalnike, indekse in metode za izračun končne cene, ki so lahko dostopni in razumljivi ter odražajo spremembe tržnih pogojev in proizvodne stroške, dobavljene količine in kakovost ali sestavo dobavljenih kmetijskih proizvodov; v ta namen lahko države članice določijo kazalnike v skladu z objektivnimi merili, ki temeljijo na študijah o proizvodnji in verigi preskrbe z živilskimi proizvodi. Pogodbene stranke se lahko sklicujejo na te kazalnike ali katere koli druge kazalnike, za katere menijo, da so relevantni;
 - (ii) količino in kakovost zadevnih kmetijskih proizvodov, ki se lahko dobavijo ali jih je treba dobaviti, in časovni raspored takih dobav;
 - (iii) trajanje pogodbe, ki se lahko sklene bodisi za določen bodisi za nedoločen čas, ter klavzulo o odpovedi. V primeru pogodb z minimalnim trajanjem več kot šest mesecev pogodba vključuje tudi revizijsko klavzulo, ki jo lahko sproži zlasti kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev;
 - (iv) podrobnosti o plačilnih rokih in postopkih;
 - (v) načine zbiranja ali dobave kmetijskih proizvodov;
 - (vi) pravila, ki se uporabijo v primeru višje sile.

- 5. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 se pisna pogodba ali pisna ponudba pogodbe ne zahteva v naslednjih primerih:

- (a) zadevne kmetijske proizvode dobavi član organizacije proizvajalcev ali zadruga organizaciji proizvajalcev ali zadrugi, katere član je, pod pogojem, da statut te organizacije proizvajalcev ali zadruga ali pravila in odločitve, ki so v njem predvideni ali iz njega izhajajo, vsebujejo določbe s podobnimi učinki kot določbe iz točk (a), (b) in (c) odstavka 4;
- (b) prvi kupec zadevnih kmetijskih proizvodov je mikro- ali malo podjetje v smislu Priporočila 2003/361/ES;

- (c) dobava in plačilo zadevnih kmetijskih proizvodov potekata hkrati;
 - (d) dobava se opravi brezplačno ali v okviru odprodaje proizvodov, ki niso več primerni za prodajo.
6. Države članice se lahko odločijo, da se pisna pogodba ali pisna ponudba ne zahteva v enem ali več od naslednjih primerov:
- (a) dobava zadeva proizvode, katerih vrednost je enaka ali nižja od določenega praga vrednosti, ki ga določi država članica in ki ne presega 10 000 EUR;
 - (b) dobava se nanaša na kmetijske proizvode, ki so izpostavljeni sezonskim nihanjem ponudbe ali povpraševanja ali pokvarljivosti;
 - (c) dobava se nanaša na kmetijske proizvode, za katere veljajo tradicionalne ali običajne prodajne prakse.
7. Kadar se na podlagi odstavka 5, točke (b), (c) in (d), ali odstavka 6 pisna pogodba ali pisna ponudba pogodbe ne zahteva, lahko kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev zahteva, da se za katero koli dobavo kmetijskih proizvodov predelovalcu, distributerju ali trgovcu na drobno sklone pisna pogodba med strankama ali pisna ponudba pogodbe. Taka pogodba ali ponudba pogodbe izpolnjuje pogoje iz odstavka 4 in odstavka 8, prvi pododstavek.
8. Stranki se prosto pogajata o vseh elementih pogodb za dobavo kmetijskih proizvodov, sklenjenih med kmeti, organizacijami proizvajalcev ali združenji organizacij proizvajalcev in predelovalci, distributerji ali trgovci na drobno, vključno z navedenimi elementi in njihovimi sestavnimi deli iz odstavka 4, točka (c).
- Države članice lahko določijo eno ali več od naslednjega:
- (a) v zvezi s pisnimi pogodbami iz odstavka 1 tega člena država članica lahko določi:
 - (i) obveznost strank, da se dogovorijo o razmerju med dano količino dobavljenih kmetijskih proizvodov in ceno, ki se plača za to dobavo;
 - (ii) minimalno trajanje pogodbe, ki je vsaj šest mesecev in ne škoduje pravilnemu delovanju notranjega trga;
 - (b) v zvezi s pisnimi ponodbami iz odstavka 2, točka (b), obveznost, da pisna ponudba vključuje minimalno trajanje pogodbe, določeno za ta namen v nacionalnem pravu. Tako minimalno trajanje pogodbe je vsaj šest mesecev in ne škoduje pravilnemu delovanju notranjega trga.
- Kmetje, organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev lahko pisno zavrnejo minimalno trajanje, določeno na podlagi drugega pododstavka.
9. Države članice lahko zahtevajo, da kupec kmetijskih proizvodov registrira pisne pogodbe iz odstavka 1, preden kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev dobavi zadevne kmetijske proizvode predelovalcu, distributerju ali trgovcu na drobno na njihovem ozemlju.
10. Države članice, ki uporabljajo možnosti iz odstavkov 2, 6, 8 in 9, Komisijo uradno obvestijo o tem, kako se uporabljajo.
11. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi ukrepe, potrebne za enotno uporabo odstavkov 4 in 5, ter ukrepe v zvezi z uradnimi obvestili držav članic v skladu s skladu odstavkom 10. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 229(2).“;

(7) člen 210a se spremeni:

(a) v odstavku 3 se dodajo naslednje točke:

„(d) podpiranju ekonomske sposobnosti preživetja malih kmetij, ki so pretežno odvisne od družinskega dela, s standardnim prihodkom, kot je opredeljen v členu 2, točka 8, Uredbe Sveta (ES) št. 1217/2009¹¹, ki ne presega 100 000 EUR;

(e) privabljanju in podpiranju mladih pridelovalcev kmetijskih proizvodov ali

(f) izboljšanju delovnih in varnostnih pogojev v kmetijskih ali predelovalnih dejavnostih.“;

(b) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„Proizvajalci iz odstavka 1 lahko od 8. decembra 2023 Komisijo zaprosijo za mnenje o združljivosti dogovorov, sklepov in usklajenih ravnanj iz odstavka 1 v zvezi z izvajanjem standardov trajnostnosti, katerih namen je prispevati k enemu ali več ciljem iz odstavka 3, točke (a), (b) in (c), s tem členom.

Proizvajalci iz odstavka 1 lahko od [začetek veljavnosti +2 leti] Komisijo zaprosijo za mnenje o združljivosti dogovorov, sklepov in usklajenih ravnanj iz odstavka 1 v zvezi z izvajanjem standardov trajnostnosti, katerih namen je prispevati k enemu ali več ciljem iz odstavka 3, točke (d), (e) in (f), s tem členom.

Komisija vlagatelju pošlje svoje mnenje v štirih mesecih po prejemu popolne vloge.

Če Komisija kadar koli po izdaji mnenja ugotovi, da pogoji iz odstavkov 1, 3 in 7 tega člena niso več izpolnjeni, razglasi, da se za zadevni dogovor, sklep ali usklajeno ravnanje v prihodnje uporablja člen 101(1) PDEU, in o tem ustrezno obvesti proizvajalce.

Komisija lahko spremeni vsebino mnenja na lastno pobudo ali na zahtevo države članice, zlasti če je vlagatelj podal netočne informacije ali zlorabil mnenje.“;

(8) v členu 222 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Komisija lahko v obdobjih hudega neravnovesja na trgih sprejme izvedbene akte, s katerimi določi, da se člen 101(1) PDEU ne uporablja za sporazume in odločitve kmetov, združenj kmetov ali združenj teh združenj ali priznanih organizacij proizvajalcev, združenj priznanih organizacij proizvajalcev in priznanih medpanožnih organizacij iz katerega koli sektorja iz člena 1(2) te uredbe, pod pogojem, da takšni sporazumi in odločitve ne ogrožajo pravilnega delovanja notranjega trga, so namenjeni izključno stabilizaciji zadevnega sektorja in spadajo v eno ali več naslednjih kategorij:

¹¹ Uredba Sveta (ES) št. 1217/2009 z dne 30. novembra 2009 o vzpostavitvi mreže za podatke o trajnostnosti kmetij (UL L 328, 15.12.2009, str. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).

- (a) umik s trga ali brezplačna distribucija njihovih proizvodov;
- (b) predelava in obdelava;
- (c) skladiščenje s strani zasebnih gospodarskih subjektov;
- (d) ukrepi skupne promocije;
- (e) sporazumi o zahtevah glede kakovosti;
- (f) skupni nakup vložkov, potrebnih za preprečevanje širjenja škodljivcev in bolezni živali in rastlin v Uniji, ali vložkov, potrebnih za odpravo posledic naravnih nesreč v Uniji;
- (g) začasno načrtovanje proizvodnje ob upoštevanju posebne narave proizvodnega ciklusa.

Kadar Komisija sprejme izvedbene akte v skladu s prvim pododstavkom tega člena, se lahko odloči, da podporo Unije iz kmetijske rezerve iz člena 16 Uredbe (EU) 2021/2116 da na voljo zadevnim državam članicam. Takšna finančna podpora zagotavlja sredstva, potrebna za izvajanje teh sporazumov in odločitev s strani zadevnih gospodarskih subjektov.

Komisija v izvedbenih aktih ob upoštevanju odstavka 3 tega člena določi področje uporabe odstopanja iz prvega pododstavka, obdobje, za katero se odstopanje uporablja, in po potrebi znesek kmetijske rezerve, dodeljen zadevni državi članici na podlagi drugega pododstavka.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 229(2).“;

(9) Priloga X se spremeni:

(a) v točki I se točka 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Dobavne pogodbe se sklenejo pred dobavo v pisni obliki za določeno količino sladkorne pese.“;

(b) v točki I se točka 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Dobavne pogodbe se lahko sklenejo za več let. V primeru pogodb z minimalnim trajanjem več kot šest mesecev pogodba vključuje revizijsko klavzulo, ki jo lahko sproži kmet, organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev.“;

(c) v točki II, točka 2, se doda naslednji odstavek:

„Cena je izračunana s kombiniranjem različnih dejavnikov, določenih v pogodbi, ki vključujejo objektivne kazalnike, indekse in metode za izračun končne cene, ki so lahko dostopni in razumljivi ter odražajo spremembe tržnih pogojev in proizvodne stroške, dobavljene količine in kakovost ali sestavo dobavljene sladkorne pese. V ta namen lahko države članice določijo kazalnike v skladu z objektivnimi merili, ki temeljijo na študijah o proizvodnji in verigi preskrbe z živilskimi proizvodi. Pogodbene stranke se lahko sklicujejo na te kazalnike ali katere koli druge kazalnike, za katere menijo, da so relevantni.“;

(d) v točki III se doda naslednji odstavek:

„Dobavne pogodbe vsebujejo pravila, ki se uporabijo v primeru višje sile.“;

(e) vstavi se naslednja točka IXa:

„TOČKA IXa

„Države članice lahko od podjetja za proizvodnjo sladkorja zahtevajo, da pred dobavo sladkorne pese registrira pisne dobavne pogodbe.“.

Člen 2

Spremembe Uredbe (EU) 2021/2115

Uredba (EU) 2021/2115 se spremeni:

(1) člen 52 se spremeni:

(a) v odstavku 3 se doda naslednja točka (i):

„(i) organizacija proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev izvaja operativni program v državi članici, v kateri je stopnja organiziranosti proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave tri zaporedna leta pred izvedbo operativnega programa nižja od 10 %. Stopnja organiziranosti se izračuna kot vrednost proizvodnje sadja in zelenjave, ki so jo v zadevni državi članici pridobile in tržile organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, priznana na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013, deljena s skupno vrednostjo proizvodnje sadja in zelenjave, pridobljene v navedeni državi članici.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek 5a:

„5a. Petdesetodstotna omejitev iz odstavka 1 se poveča na 60 % za odhodke, povezane s cilji iz člena 46, točke (a), (b) ali (c), če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) odhodki so vezani na naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva iz člena 47(1), točka (a), ki jih izvedejo mladi kmetje ali novi kmetje, ki se prvič pridružijo organizaciji proizvajalcev, priznani na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013;

(b) naložbe iz točke (a) se izvajajo v prostorih teh mladih kmetov ali novih kmetov v okviru njihovega prvega operativnega programa.“;

(c) doda se naslednji odstavek 7:

„7. Petdesetodstotna omejitev iz odstavka 1 se poveča na 70 % dejanskih odhodkov, nastalih v danem letu za operativne programe, ki jih izvajajo organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev in ki so jih v tem letu prizadele slabe vremenske razmere, naravne nesreče, bolezni rastlin ali napadi škodljivcev, ki jih opredelijo države članice.“;

(2) v členu 68 se vstavi naslednji odstavek 2a:

„2a. Smiselno se uporabljata člen 52(3), točke (a) do (d) in (f) do (h), ter člen 52(5a) te uredbe.“;

(3) v členu 88 se odstavek 7 nadomesti z naslednjim:

„7. Države članice lahko od leta 2025 spremenijo svoje odločitve iz odstavka 6 v okviru zahtevka za spremembo svojih strateških načrtov SKP, predloženega v skladu s členom 119, in se odločijo, da do 6 % svojih dodeljenih sredstev za neposredna plačila iz Priloge V, po potrebi po odbitku dodeljenih sredstev za bombaž iz Priloge VIII, porabijo za vrste intervencij v drugih sektorjih iz naslova III, poglavje III, oddelek 7.

Znesek, ki je enak odstotku dodeljenih sredstev držav članic za neposredna plačila iz prvega pododstavka tega odstavka ter ki se za določeno proračunsko leto uporablja za vrste intervencij v drugih sektorjih, se šteje za dodeljena sredstva držav članic za proračunsko leto za vrste intervencij v drugih sektorjih.“.

Člen 3

Sprememba Uredbe (EU) 2021/2116

V členu 16(1), drugi pododstavek, Uredbe (EU) 2021/2116 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) izredne ukrepe na podlagi členov 219, 220, 221 in 222 Uredbe (EU) št. 1308/2013.“.

Člen 4

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 1, točka (1), se uporablja od [+2 leti].

Člen 1, točki (2) in (6), se uporablja od [+18 mesecev].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik*